

Kuluttajalähtöiset kiertotalouskokeilut

CIRCWASTE C14-osahanke

#circwaste

7.2.2018

Keski-Suomi kohti kiertotaloutta

Pirkko Melville, FT, KTM

tutkimus- ja kehittämispäällikkö

Jyväskylän kaupunki

LIFE 15 IPE FI 004
CIRCWASTE-FINLAND

SITRA

JYVÄSKYLÄ

Kaupunkistrategia 2017–2021

Rohkeasti aikaansa edellä

Missio

Teemme Jyväskylästä parhaan paikan asua, oppia ja tehdä työtä

Visio

Jyväskylä on kasvava ja kansainvälisesti arvostettu koulutuksen ja osaamisen kaupunki

Strategian kärjet

Osallistuvat ja hyvinvoivat asukkaat

Raikas ja kasvava elinvoima

Liikuntapääkaupunki

Resurssien viisas käyttö

Arvot

Vastuullisuus

Luottamus

Luovuus

Avoimuus

Resurssien viisas käyttö

Strategian kärjet

1. Toteutamme eheää yhdyskuntarakennetta ja kannustamme kestäväään liikkumiseen.
2. Teemme kestäviä, eettisiä ja innovatiivisia hankintoja sekä edistämme resurssiviisasta liiketoimintaa.
3. Hyödynnämme tehokkaasti digitalisaation mahdollisuuksia.
4. Avaamme kaupunkitilat paremmin kaupunkilaisten käyttöön.
5. Pyrimme hiilineutraaliksi ja jätteettömäksi kaupungiksi sekä edistämme kiertotaloutta ja uusiutuvaa energiaa.
6. Käytämme luonnonvaroja harkiten ja huolehdimme luonnon monimuotoisuudesta.

Kohti resurssiviisautta

<https://www.youtube.com/watch?v=Rb780wqnRQ8>

- Sitran ja Jyväskylän kaupungin yhteisprojekti (2013-15)
- Tuloksena syntyi **monistettava toimintamalli**, jolla luoda alueelle kestävää hyvinvointia päästöjä vähentäen ja luonnonvaroja viisaasti käyttäen (**kiertotalous ja hiilineutraalius**)
- Jyväskylä on KV:n päätöksellä sitoutunut saavuttamaan **hiilineutraaliuden ja jätteettömyyden vuoteen 2050 mennessä**

JYVÄSKYLÄ

KOKEILUT

ketterän kehittämisen välineenä muutoksen johtamisessa

OSALLISTAMINEN, AITO SITOUTTAMINEN

Yhteiskehittäminen lisää tietoutta ja ihmisten vaikuttamismahdollisuuksia oman arkensa asioihin

TEKEMÄLLÄ OPPIMINEN

Ideoiden testaaminen aidossa ympäristössä konkretisoi ja tuo merkitystä

“BUSINESS AS USUAL” HAASTAMINEN

Kokeileva kehittäminen, “out of box” – ajattelu, julkisen keskustelun synnyttäminen

RESURSSIVIISAUDEN LEVITTÄMINEN

Onnistuneet kokeilut vahvistavat ymmärrystä kestävästä elämäntavasta, tukevat muutoksen johtamista

Fiksusti liikkeelle

myös kokeillen ja kampanjoiden

Houkuttelemme osallistumaan

Osallistuvat = hyvinvoivat asukkaat

Jyväskylän kaupungin osallisuusohjelma

JYVÄSKYLÄ

Yhdessä tehty
osallisuusohjelma
hyväksyttiin valtuustossa
9/2015

Kaikki tervetulleita mukaan

Osallistu ja vaikuta!

JYVÄSKYLÄ

Keksi, karsi, korjaa ja kierrätä

- Tule mukaan ideoimaan uusia kokeiluja jätteen vähentämiseen, kierrätykseen, lajitteluun sekä uusio- ja yhteiskäyttöön!

CIRCWASTE C14-osahanke

JYVÄSKYLÄ

HAEMME IDEOITA

- Jätteen synnyn ehkäisyyn
- Tavaroiden käyttöiän pidentämiseen
- Jakamistalouteen eli tavaroiden ja muiden resurssien yhteiskäyttöön
- Kulkuneuvojen yhteiskäyttöön ja kimppakyyteihin
- Kierrätykseen ja tavaroiden uudelleenkäyttöön
- Materiaalin uusiokäyttöön ja uusiomateriaalien käyttöön, myös mm. ekodesigniin

...SEKÄ

- Jätteen lajitteluun ja keräykseen
- Materiaalikierron tehokkuuteen ja kierrättämiseen
- Ruokahävikin vähentämiseen
- Lähiruokaan ja kaupunkiviljelyyn
- Paikallisuuden ja ekotehokkuuden parantamiseen
- Uusiutuvaan lähienergian, esimerkiksi biokaasun, hyödyntämiseen

www.cyclehoop.com

Ideoista

- Ideoita määräaikaan mennessä 48 kpl
- Niitä kertoivat
 - Yksityishenkilöt/asukkaat n. 60%
 - Yhdistykset ja järjestöt n. 20%
 - Yritykset n. 15%
 - Julkiset organisaatiot n. 5%
- Keskeiset teemat:
 - Opastus, ohjeistus
 - Kierrätys, kirpparit
 - Muovit, jäteastioitten tyhjennysväli
 - Korjaus, tuunaus
 - Appsit, lainaus
 - Muut
- Useita ideoita kotitalouksien ja taloyhtiöitten lajittelun edistämiseen

Lisäryhmittelyä

- Kotitaloudet
 - 22. jätelajittelu uusiksi (JVA, JAPA)
 - 39. lajittelu hauskaksi, monta jätteastiaa, infografiikka, apsi ilmoittamaan vanhenevasta ruoasta
 - Useita opastukseen ja neuvontaan liittyvää ideaa
- Asuinalueet / alue
 - 5. kiertävä vaatekorjaus
 - 12. kiertävä tavarakierätyspiste
 - 13. muovinkeräysauto
 - 24. lainausapsi
 - 31. katukirppis
 - 34. puutarhajätekeräys + multa
 - 42. laitelainaamoapsi
 - 43. alueellinen muovinkeräys autottomille
 - 48. älykontti huolto- ja korjauspalvelujen vertaistyon tukijana
- Taloyhtiöt
 - 2. taloyhtiön muovinkeräys
 - 10. opiskelijatalon jätteenlajittelu ja kierrätys
 - 20. muovinkeräysastia sekajäteastian tilalle
 - 30. jätepuristin
 - 44. lajittelu ja keräys, erityisesti muovi
 - Useita jätteastian tyhjennysväliin, opastukseen ja neuvontaan liittyvää ideaa
- Koulut
 - 6. koulukirpparit ja kierrätys
 - 11. koulujen ylijäämäruoka
 - 17. kouluihin käyttöön Hävikkimestari
 - 33. ruoanjakelurobotti kouluihin
- Nuoret
 - 26. kuolinpesät
 - 46. Anna hyvän kiertää

Strategiset kokeilut

ovat idean testaamista, joka on

- 1) uutta ja konkreettista,
- 2) rajattua ajan, paikan, sisällön ja/tai toimijoiden suhteen ja
- 3) potentiaalisesti yhteiskuntaa muuttavaa.

Kokeilujen kymmenen käskyä

- I Kokeilu osana laajempaa strategiaa
- II Kirkas tavoite
- III Monistettavuus, sovellettavuus ja siirrettävyys
- IV Kohdistus ja raja
- V Suunnittelun ja raportoinnin joustavuus ja keveys
- VI Omistajuus
- VII Toteuttajien innostuneisuus ja ennakoluulottomuus
- VIII Avoimuus, keskeisten tahojen osallisuus
- IX Viestinnän monikanavaisuus
- X Myös epäonnistuminen tuloksena

KOKEILLAAN

**Opitaan
kokeilemalla**

Käyttäjälähtöiset kiertotalouskokeilut:

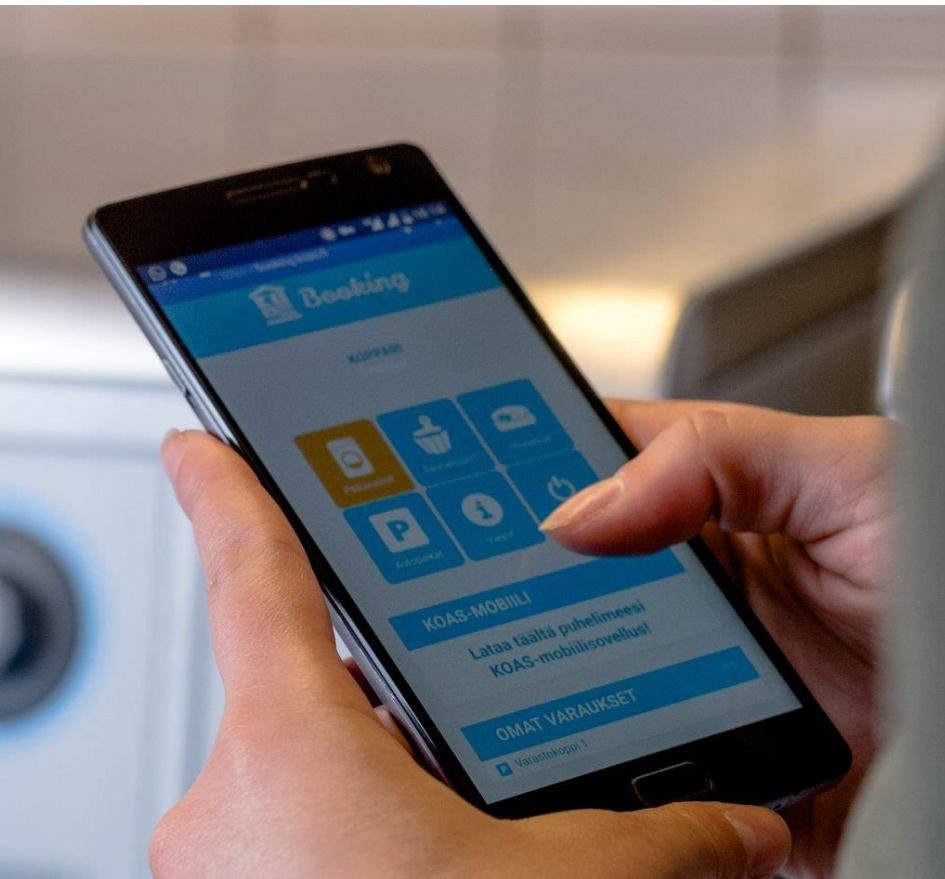
- Biokaasuautoilu tutuksi
- Laitelainaamo-sovellus
- Kiertävä korjaus- ja pulinapaja
- Siivouspäivä 2.0
- Puutarhajäte mullaksi -palvelu
- Opiskelijatalon “kierrätyskontti”
- Muovin keräyskokeilu taloyhtiöissä

KÄYTTÄJIEN IDEOITA

Kodintarvikkeiden virtuaalikirpputori

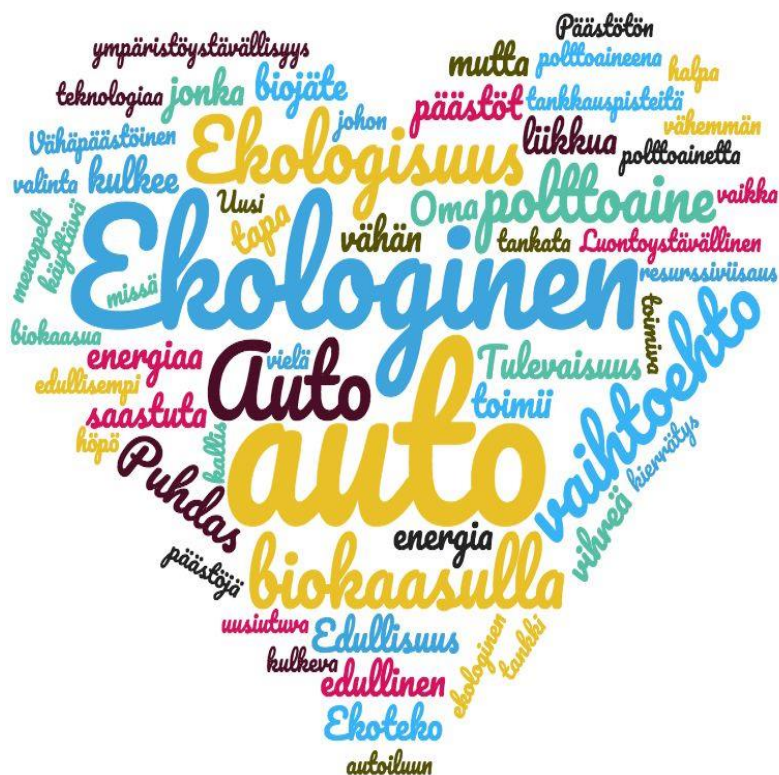
- Toteuttajana KOAS
- 9-10/2017

- Ratkaistava ongelma: käyttökelpoisten kodintarvikkeiden kertyminen jätekatoksiin
- Kierrätyshuone vaihtopilaskohteissa
- Virtuaalikierrätys – skaalattavissa kaikille booking.com -käyttäjille (yli 50 000 hlöä)

Biokaasuautoilu tutuksi -kokeilu

- Toteuttajana JAMK
 - 9/2017
 - Ratkaistava ongelma: kuinka lisätä biokaasuautoilua ja sen markkinointia?
 - Kyselyt asukkaille ja haamuostajat autokaupoissa
 - Tiimiakatemiaan nuoret ideoimassa ja toteuttamassa → nuoret muutosta tekemässä
- Osallisuus muutoksen mahdollistajana

**RESURSSIVIISA
vähemmällä enemmän
ENEMMÄN YHDESSÄ...**

pirkko.melville@jkl.fi

+358 40 5653 066

#circwaste

Kiitos !

JYVÄSKYLÄ

